

IZLAGANJE GOSP. ŠEFIKA DŽAFEROVIĆA TOKOM AKADEMIJE POVODOM 20. GODIŠNJICE SMRTI ALIJE IZETBEGOVIĆA

Narodno pozorište Sarajevo, 19. oktobar 2023. godine

Poštovana porodico Izetbegović, vaše ekscelencije, eminencije, dame i gospodo;
Čini mi posebnu čast i privilegiju govoriti u povodu obilježavanja 20. godišnjice od preseljenja na bolji svijet Alije Izetbegovića, prvog demokratski izabranog predsjednika Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Alija Izetbegović je bio je državnik u najboljem značenju te riječi, mislilac, filozof, pisac, humanista, pravnik. Ali, Alija je prije svega, ili uz sve to, bio i dobar čovjek. Lično sam ga poznavao i uvjerio se u to.

Njegov život su obilježile borba za slobodu i borba za demokratsku i cjelovitu Bosnu i Hercegovinu. Borio se za slobodu i to je plaćao visokom cijenom koja je uključivala i skoro devet godina zatvora. Ali, nije odustajao.

Dostojanstveno je ustrajavao u toj borbi, s potpunim uvjerenjem da su sloboda i istina nepobjedive i da se za njih vrijedi boriti, bez obzira kolika se lična cijena plaćala.

Od rane mladosti je promišljao o stvarnosti koja nas okružuje i iznosio stavove o tome. Zbog toga je u svijetu prepoznat i kao "Kralj mudrosti".

Govorio je da je sloboda prije svega sloboda da se drugačije misli, da pravo jačega nije pravo nego činjenica, da je istinsko pravo nastalo kako bi se prije svega zaštitili slabiji. Govorio je da vjeruje da je Bog stvorio ljude slobodnim i jednakim, da ne postoje više i niže rase, niti dobri i zli narodi, da ljudi samim time što su ljudi posjeduju jedan broj neotuđivih prava i da vlast nema ovlaštenja da ta prava uskraćuje. Također je govorio da ne vjeruje u neograničena prava većine, jer tiranija većine je tranija kao i svaka druga, da je mjerilo slobode odnos prema manjinama. Kao takav će stupiti na političku scenu i doći na čelo Bosne i Hercegovine u najburnijem i najtežem vremenu njene historije. Na političku scenu stupio je u vrijeme raspada bivše Jugoslavije i ozbiljne prijetnje uništenjem Bosne i Hercegovine i bošnjačkog naroda. U teškim vremenima bio je lider koji je bošnjačkom narodu i svim bosanskohercegovačim patriotima vratio osjećaj samopouzdanja, a što je bio osnovni preduvjet za ozbiljnu i pravednu borbu.

Tako se i desilo. Alija je bio lider koji je odigrao historijsku ulogu u ostvarivanju nezavisnosti i međunarodnog priznanja Bosne i Hercegovine, zatim na čelu Vrhovne komande u odbrani od agresije, pa potpisnik Dejtonskog mirovnog sporazuma i na koncu jedan od ključnih aktera njegove implementacije u prvih nekoliko godina nakon uspostave mira.

Nakon deset godina koliko je proveo na čelu Bosne i Hercegovine, kada su ga upitali o najvećem uspjehu i neuspjehu svog državničkog opusa, rekao je da svojim najvećim rezultatom smatra nezavisnost Bosne i Hercegovine. Jer, u periodu 1991. i 1992. godine je postojala realna opasnost da Bosna i Hercegovina postane provincija tzv. velike Srbije. Sprječavanje takvog scenarija smatrao je svojim najvećim uspjehom i zaslugom. Najvećim neuspjehom je smatrao spor proces uspostavljanja cjelovite, demokratske i prosperitetne Bosne i Hercegovine u miru.

I zaista, prijelomni trenutak u historiji Bosne i Hercegovine desio se 29.februara i 1. marta 1992.godine kada je održan referendum o nezavisnosti, na kojem je skoro dvije trećine građana Bosne i Hercegovine kazali potvrdilo da su je za samostalnu, nedjeljivu i nezavisnu državu Republiku Bosnu i Hercegovinu.

Usljedila je odluka o nezavisnosti i međunarodno priznanje. Bosnu i Hercegovinu su kao nezavisnu državu priznale skoro sve države svijeta, a to je za rezultat imalo prijem Bosne i Hercegovine u Organizaciju Ujedinjenih nacija 22.maja 1992.godine. Kompletan proces ostvarivanja nezavisnosti i međunarodnog priznanja je vođen od strane predsjednika Izetbegovića, uz puno poštivanje Ustava, kao i normi međunarodnog prava. Kod njega nije bilo nikakvog kolebanja kod te odluke. Bosna i Hercegovina se nije svrstala ni na jednu stranu u bivšoj Jugoslaviji, već je izabrala, što je jedino ispravno, sopstveni put.

Alija Izetbegović je imao dovoljno mudrosti da 1995.godine zaključi Dejtonski mirovni sporazum kojim je zaustavljena agresija na našu zemlju, očuvana njena cjelovitost i kontinuitet Republike Bosne i Hercegovine. S time su se složile sve patriotski orjentisane političke snage. Otvoreno je tada rekao da to nije pravedan mir, ali je bolji od nastavka rata, te da se u svijetu kakav jeste i okolnostima kakve jesu bolji sporazum nije mogao postići. Hrabro je prepoznao trenutak i potpisao mir.

Ko zna kuda bi stvari mogle otići da to nije tada urađeno. Sposobnost državnika, a rahmetli Alija Izetbegović je to istinski bio, jeste da u kriznim trenucima prepozna stvari, predvidi daljni razvoj događaja i povuče pravi potez. Odgovoran državnik nema pravo na propuštene prilike, jer se one plaćaju visokom cijenom. Takvim smo situacijama, u vremenu nakon njegovog odlaska, nažalost kod nekih drugih svjedočili, i svi smo pretrpjeli štetu.

Alija Izetbegović nije propuštao šanse u kojima se nešto dobro moglo napraviti za Bosnu i Hercegovinu. Sjećam se jeseni 2003.godine kada se vodila rasprava o reformi odbrane u Bosni i Hercegovini. Iz bolničke postelje, neposredno pred smrt, jasno je tražio da se prihvati reforma odbrane, jer je to bio uvjet za ulazak u NATO program Partnerstvo za mir, kao predvorja NATO-a.

U teškim vremenima se zorno pokaže ko je kakav i ko je ko. I u uslovima surove i brutalne agresije na Bosnu i Hercegovine Alija Izetbegović je ostao dosljedan civilizacijskim principima i svojoj životnoj filozofiji utemeljenoj na islamu i Časnom Kur'anu.

Zbog toga su se na teritoriji koju je kontrolisala jedina legalna Vlada tj Vlada RBiH poštovala ljudska prava svih građana. Sačuvani su kulturno historijski i vjerski spomenici i objekti svih naroda i konfesija. Na drugoj strani, na teritoriji koju su kontrolisale agresorske vojske, zatirano je i uništeno sve što je bošnjačko. Etničko čišenje, masovni zločini i genocid su bili metodi agresije na Bosnu i Hercegovinu. Unatoč tome, spriječen je revanš. Armija RBiH je sistemski sprečavala zločine i kažnjavala pojedince u svojim redovima. Na teritoriji pod kontrolom legalne Vlade RBiH nije bilo cenzure, a političke stranke su slobodno djelovale i u uslovima agresije. Ovakvom civiliziranom i civilizacijskom odnosu osnovni ton je davao rahmetli predsjednik Izetbegović, a on je dolazio iz dubine njegova bića, svjetonazora i pogleda na red stvari i život. Jednom prilikom je rekao da su naše moralne pobjede veće od naših vojnih poraza. I tu je u pravu. Legalna Vlada RBiH koju je predvodio i čiji je simbol bio Alija Izetbegović, iz rata je izašla kao moralni pobjednik kojem se divio cijeli svijet. Između ostalog i zbog toga je Alija Izetbegović poštovan i na zapadu i na istoku.

Poštovane dame i gospodo,

Spor proces uspostave cjelovite, demokratske i prosperitetne Bosne i Hercegovine u miru, na što je rahmetli Predsjednik ukazao nakon okončanja svoje misije u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, tiče se implementacije Dejtonskog mirovnog sporazuma. Po mom mišljenju uzrok tome su nespремnost međunarodne zajednice da do kraja ispoštuje svoje obaveze koje proizilaze iz Dejtonskog mirovnog sporazuma. Popustljiva uloga međunarodne zajednice je loš signal, jer je ohrabrila antibosanske političke snage koje su podigle glavu i počele, posebno u posljednjih nekoliko godina, da ustrajavaju na urušavanju institucija Bosne i Hercegovine i na dodatnim etničkim i teritorijalnim podjelama. Za sada nisu ostvarile nikakav rezultat. Nadam se da neće nikako. Zbog toga nam treba jedinstvo svih patriotskih snaga i to onako kako ga je Alija Izetbegović gradio i u ratu, a i u miru. To će sigurno dati rezultat. Proces je spor, ali u konačnici rezultat mora biti očuvanje cjelovite Bosne i Hercegovine, njen demokratski karakter i prosperitet.

Svi se mnogo češće trebamo sjećati rahmetli predsjednika Alije Izetbegovića, izučavati njegove misli i djela i time se rukovoditi u obavljanju odgovornih državnih i društvenih dužnosti.

Bila mi je čast poznavati rahmetli Predsjednika Aliju Izetbegovića i od njega učiti.

Neka vječno živi naša domovina Bosna i Hercegovina i neka vječno živi naša zahvalnost Aliji Izetbegoviću za sve što je uradio za našu Domovinu.

Hvala na pažnji,

Sarajevo, 19.10.2023.godine